

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	27. april 2017

SAK NR 047-2017

**ORIENTERINGSSAK: SPESIALISTUTDANNINGEN FOR LEGER – STATUS FOR
INNFØRING AV NY MODELL I HELSE SØR-ØST**

Forslag til vedtak:

Styret tar redegjørelsen om spesialistutdanningen for leger – status for innføring av ny modell i Helse Sør-Øst til orientering.

Hamar, 20. april 2017

Cathrine M. Lofthus
administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

Det vises til tidligere styresak 091-2016 *Etablering av ny modell for spesialistutdanningen for leger – de regionale helseforetakenes rolle og ansvar*. I denne saken ble styret informert om arbeidet med etablering av ny modell for spesialistutdanningen for leger med vekt på de regionale helseforetakenes rolle og ansvar. En likelydende styresak ble fremmet i alle de fire regionale helseforetakenes styrer.

Administrerende direktør ønsker med denne saken å informere styret om status for innføring av ny modell i Helse Sør-Øst, med særlig vekt på del 1. Del 1 skal erstatte turnustjenesten, og de første legene starter i del 1 i september 2017.

Spesialistforskriften trådte i kraft 1. mars 2017 for del 1, og med dette er den største reformen innen legenes spesialistutdanning i nyere tid i gang. Dette er en kvalitets- og ansvarsreform med store endringer knyttet til innhold og oppgaver i utdanningen, samt endringer i ansvar og roller.

2. Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Siden oppstart i januar 2016 har ulike arbeidsgrupper i det tverregionale prosjektet arbeidet med læringsaktiviteter, veiledningskurs, simulering, e-læring, overgangsordninger, koordinering av utdanningsløp, finansiering, avtaleinngåelser og felles IKT-system knyttet til ny modell for spesialistutdanning av leger, samt med etablering av regionale utdanningscentre. Videre er det arbeidet med å støtte helseforetakene/sykehusene i planlegging av oppstart av del 1 i september 2017. Prosjektet er i rute med de planlagte aktivitetene.

Oppstart del 1

De første legene i ny ordning begynner i del 1 i september 2017. Da skal helseforetakene og sykehusene i regionen legge til rette for ny spesialistutdanning av leger. Alle legene starter i spesialiseringens del 1, og turnustjenesten utgår. I løpet av de første 12 månedene i sykehus skal hver lege i spesialisering i del 1 oppnå 38 kliniske læringsmål (16 læringsmål i tillegg for de som har psykiatri) og 24 læringsmål innen de nye felles kompetansemodulene. Felles kompetansemoduler skal gi breddekompetanse innen etikk, kommunikasjon, pasient- og brukermedvirkning, kvalitet og pasientsikkerhet med mer.

Mange av de kliniske læringsmålene har omfattende krav om at leger i spesialisering i del 1 må kunne utføre viktige elementer i en klinisk prosess (vurdering, utredning, diagnostisering, behandling, oppfølging osv). Læringsmålene knyttet til felles kompetansemoduler skal i tillegg integreres i denne prosessen. Helseforetakene og sykehusene må derfor planlegge hvor og hvordan læringsmålene kan oppnås (etablere utdanningsplaner), styrke kompetansen innen veiledning og supervisjon, samt sørge for at det settes av tid til læringsaktivitetene. Det nye IKT-systemet for oppfølging av lærings- og kompetanseplanene for hver lege i spesialisering i del 1 skal også tas i bruk. Totalt sett innebærer dette at reformen vil kreve at helseforetakene/sykehusene setter av ressurser for å sørge for en god implementering.

Læringsaktiviteter

Et midlertidig nasjonalt fagråd for del 1 av ny spesialistutdanning for leger har vurdert behovet for om de fire regionene skal ha interne krav om obligatoriske læringsaktiviteter. Det ble ikke ansett som nødvendig for del 1 fordi læringsmålene og de anbefalte læringsaktivitetene ble vurdert som førende nok, og fordi del 1 skal være lokalt forankret slik turnustjenesten er i dag. Det ble imidlertid foreslått å bistå foretakene med veilederkurs, kommunikasjonskurs og oppsett av introduksjonskurs.

Regionalt utdanningscenter

Regionalt utdanningscenter skal legge til rette for læringsaktiviteter helseforetakene ikke kan ivareta selv (kurs, teoretisk undervisning, simuleringstrening med mer). De skal også legge til rette for at leger i spesialisering kan oppnå læringsmål som bare kan nås ved universitetssykehusene eller regionssykehusene, og for samarbeid med universitet, Legeforeningen, kommunene med flere. Den nasjonalt koordinerende rollen vil gradvis ivaretas av Regionalt utdanningscenter i Helse Vest frem til 1. februar 2019.

Regionalt utdanningscenter i Helse Sør-Øst har for tiden kun ansatt 50 % koordinator og 40 % pedagog. Det er innstilt to søkere til stillingen som leder av utdanningscenteret. Stillingen er knyttet til bistilling ved Universitetet i Oslo, hvilket har medført at prosessen har vært omfattende og tidkrevende. Det er opprettet et regionalt team i Helse Sør-Øst som skal bistå helseforetakene med innføring av ny modell for spesialistutdanning av leger, og dette teamet har hatt møter med alle helseforetakene/sykehusene om innføringen av del 1. Det regionale teamet støttet det midlertidige nasjonale fagrådets anbefaling om å bistå helseforetakene/sykehusene med veilederkurs, kommunikasjonskurs og oppsett av introduksjonskurs. Det er planlagt ytterligere møteaktivitet etter oppstart av del 1 i september 2017. Det er også etablert et «leger i spesialisering-team» internt i Oslo universitetssykehus for å sikre støtte til Regionalt utdanningscenter og helseforetakets eget arbeid med spesialistutdanningen for leger.

Regionalt utdanningscenter har ansvar for å arrangere veilederkurs i egen region. Regionalt utdanningscenter i Helse Sør-Øst har lyst ut 5 veilederkurs av to dager med totalt 125 deltagere. Kursene er for overleger og erfarne leger i spesialisering som skal veilede leger i spesialisering i del 1. Tre av veilederkursene blir holdt lokalt ved henholdsvis Sørlandet sykehus, Sykehuset Østfold og Sykehuset Innlandet. Det vil være behov for langt flere kurs i Helse Sør-Øst og Regionalt utdanningscenter arbeider med å rekruttere og lære opp kursholdere slik at en kan tilby flere kurs høsten 2017/våren 2018. Regionalt utdanningscenter i Helse Sør-Øst har påtatt seg ansvaret med å lede Nasjonal kurskomite for veilederutdanningen.

Regionalt utdanningscenter i Helse Sør-Øst arbeider også med å få på plass kommunikasjonskurs i et samarbeid mellom Simuleringssenteret ved Oslo universitetssykehus, Akershus universitetssykehus og Regionalt utdanningscenter.

Regionalt utdanningscenter i Helse Sør-Øst bidrar videre med få på plass nødvendige e-læringskurs for del 1 av ny spesialistutdanning for leger og er blant annet i kontakt med Kunnskapssenteret som arbeider med e-læringskurs for samvalg og kunnskapshåndtering.

Selv om det har tatt tid å etablere Regionalt utdanningsssenter i Helse Sør-Øst og lederen ennå ikke er på plass, har Regionalt utdanningsssenter og prosjektledelsen i det tverregionale prosjektet bidratt med informasjon og veiledning overfor de fleste av helseforetakene/sykehusene i regionen. Flere helseforetak har etablert mottaksprosjekt for ny modell for spesialistutdanning av leger og fagdirektørene, HR-direktørene, brukerutvalget og de konserntillitsvalgte i Helse Sør-Øst har vært involvert.

Felles IKT-løsning

Kompetanseutvikling for leger i spesialisering skal planlegges og dokumenteres i et felles IKT-system. Systemet vil erstatte den papirbaserte dokumentasjonen som eksisterer per i dag. I det nye IKT-systemet kan leger i spesialisering få dokumentert gjennomførte læringsaktiviteter (supervisjon, veiledning/gruppeveiledning, kurs, simulering/ ferdighetstrening) som grunnlag for vurderingen av oppnåelse av læringsmål. IKT-løsningen skal etter hvert også gi mulighet for enkel signering via mobil-app. Verktøyet vil være ferdig utviklet for del 1 og klar til bruk i alle helseforetak innen høsten 2017.

I alle regioner er det Dossiers kompetanseplanleggingsystem som skal benyttes og systemet er felles for alle regioner. Dossier har tilgjengeliggjort basisløsningen for Helse Sør-Øst ved Sykehuspartner for design og risiko- og sårbarhetsanalyser. Det forventes at løsningen for leger i spesialisering er installert i Sykehuspartners IKT-miljø og tilgjengelig for opplæring av superbrukere medio mai. Løsningen vil gjøres tilgjengelig for alle helseforetak senest 15. juni 2017.

Læringsmålene for del 1

Både den nye spesialistforskriften og læringsmålene for del 1 er utarbeidet etter omfattende høringsprosesser. I ettertid har det vært uttrykt bekymring for den nye spesialistutdanningen. Innspill er viktig for å få til en god utdanning og må inngå i de pågående prosessene for ny modell for spesialistutdanning. Samtidig er det viktig at fremdriften ikke stopper opp. Helseforetakene og sykehusene prioriterer oppgaven med ny spesialistutdanning av leger og er godt i gang med tilretteleggingen for del 1. Samtidig har Helsedirektoratet åpnet for en viss justering av forskriftsfestede læringsmål for del 1, dersom dette vurderes som avgjørende for faglig innhold eller gjennomføringen av del 1. Fristen for dette er satt til 20. april. Forslag om større endringer krever ny høringsrunde og må følges opp etter oppstart av del 1.

Det er per i dag 155 forskriftsfestede læringsmål for del 1 av ny spesialistutdanning for leger.

Læringsmålene for del 2 og 3

Spesialitetskomitéene i Legeforeningen har utarbeidet forslag til læringsmål for del 2 og 3 av ny spesialistutdanning for leger innen 44 spesialiteter. Helse Sør-Øst RHF foreslo overfor Helsedirektoratet at det burde gjøres en harmonisering av læringsmålene mellom spesialitetene før læringsmålene ble sendt på høring, på grunn av stor variasjon i oppsettene av læringsmålene. Dette ønsket ikke Legeforeningen, og læringsmålene er sendt på høring ubearbeidet av Helsedirektoratet. Høringsfristen var 1. april 2017.

Det er behov for en harmonisering av læringsmålene for alle spesialitetene. Helse Sør-Øst RHF har lagt stor vekt på dette i høringssvaret og anbefalt at det tverregionale prosjektet og de regionale utdanningsssentrene er tett på denne prosessen.

Høringen har vært drøftet i et regionalt høringsmøte med helseforetakene/sykehusene. Det faglige innholdet er ikke vurdert av Helse Sør-Øst RHF.

Finansiering

Det følger ingen særskilte midler til ny spesialistutdanning for leger. Utdanningsaktivitetene er ment å skje innen ordinære budsjetttrammer og ved omfordeling av blant annet dagens finansiering av kursaktiviteter.

I januar 2016 fikk Oslo universitetssykehus HF tildelt inntil 2,8 millioner kroner i oppstartsmidler for etablering av Regionalt utdanningsssenter. For å sikre en forutsigbar finansiering inntil en permanent finansieringsordning er på plass, er Regionalt utdanningsssenter ved Oslo universitetssykehus HF tildelt inntil 3,5 millioner kroner årlig fra 2017. Det forutsettes at Oslo universitetssykehus legger til rette for at Regionalt utdanningsssenter kan benytte spisskompetansen i helseforetaket, både medisinskfaglig kompetanse innen simulering, e-læring, forskning og annen kompetanse av betydning for utdanning.

Helseforetakene vil få økte lønnskostnader som en følge av at det vil medgå mer legearbeidstid til opplæring og veiledning. Dette må helseforetakene sette av midler til i sine budsjetter. Det vil også komme økte kostnader til bruk av digital læring, simulering og ferdighetstrening.

3. Administrerende direktørs anbefaling

Administrerende direktør er tilfreds med at det tverregionale arbeidet med innføring av ny modell for spesialistutdanningen for leger er i henhold til plan og at prosjektledelsen sammen med Regionalt utdanningsssenter bidrar til å støtte helseforetakene/sykehusenes arbeid med oppstart av del 1 av ny spesialistutdanning.

Helseforetakene prioriterer arbeidet med innføring av ny spesialistutdanning for leger og er godt i gang med tilretteleggingen for del 1 av ny modell. Samtidig har Helsedirektoratet åpnet for en viss justering av de forskriftsfestede læringsmålene for del 1, dersom dette er avgjørende for faglig innhold eller gjennomføringen av del 1. Eventuelle endringer bør ikke være omfattende, slik at fremdriften opprettholdes og gjennomføringen av del 1 av ny modell sikres. Det vil bli lagt stor vekt på å høste erfaringer med den nye modellen slik at en kontinuerlig kan arbeide for forbedringer og optimalisering av spesialistutdanningen av leger.

Administrerende direktør ser på den nye spesialistutdanning som en kvalitetsreform som vektlegger veiledning og oppnådd kompetanse på en helt annen måte enn tidligere. Den nye modellen skal sikre kompetansen helsetjenesten trenger fremover.

Administrerende direktør anbefaler at styret tar redegjørelsen om spesialistutdanningen for leger og status for innføring av ny modell i Helse Sør-Øst til orientering.

Trykte vedlegg:

- Ingen

Utrykte vedlegg:

- Ingen